

Sint-Pauluskrantje

**27ste jaargang nr. 11
maart 2017**

EUCHARISTIEVIERING SINT-PAULUSKERK
zondag 10.30 u

PASTOOR Paul SCHEELLEN
Onthaal, pastoraal gesprek,
doop, huwelijk, uitvaart
pastoor@sint-paulusparochie.be
0476/34 69 12

PAROCHIESECRETARIAAT
Sint-Paulusstraat 22, 2000 Antwerpen
Dinsdag tussen 10.00 en 12.00u.
03/231 33 21

KERKFABRIEK SINT-PAULUS
* Voorzitter Walter Vrinssen
03/231 31 48 of 0477/50 01 90
kerkfabrieksintpaulus@skynet.be
* Collectiebeheer en afspraken voor
kerkgebouw, leveringen, technische
ondersteuning: Caroline De Wever
0479 34 41 26,
Carolinedeweever@hotmail.com);

CONCERTEN EN EVENEMENTEN
*Leo Van achter 0473/97 83 36
leo.vanachter@skynet.be
• Wilfried Van den Brande, Intendant:
muziekinsintpaulus.be, 0477 57 25 31;
• Organist-titularis: Nicolas De Troyer
nicolasdetroyer@gmail.com 0486 41 25 82

TOERISME EN RONDLEIDING
Sint-Paulusvrienden:
sintpaulusvrienden@proximus.be
Walter Geluyckens 0494/44 82 53
Leo Vereecken, 0486 57 52 35
Joris Reymer 0475 33 80 03

EUCHARISTIEVIERINGEN MAART 2017

Wo	01/03	19.00u	Aswoensdag - voorganger Pastoor P. Scheelen
Zo	05/03	10.30u	Solistenmis - voorganger Pastoor Paul Scheelen
Zo	12/03	10.30u	Orgelmis - voorganger Pastoor Paul Scheelen- preek: Anne-Mie Luyten
Zo	19/03	10.30u	Solistenmis voorgegaan door E.H. Louis Soetewey
Zo	26/03	10.30u	Orgelmis voorganger Pastoor Paul Scheelen-

Op woensdag 1 maart Aswoensdag – begin van de 40-dagentijd.

Om 19u eucharistieviering voorgedaan door pastoor Paul Scheelen.

Tijdens de eucharistieviering – as-wijding en as-oplegging.

Muzikale omlijsting door het dameskoor.

Aan het orgel Nicolas De Troyer, titularis.

De solistenmis van zondag 5 maart wordt instrumentaal opgeluisterd door Geert Van Gele, blokfluiten. Aan het orgel Nicolas De Troyer, titularis.

De solistenmis van zondag 19 maart wordt vocaal opgeluisterd door sopraan Astrid Stockman. Aan het orgel Nicolas De Troyer, titularis.

Overleden: Wij voelen ons gelovig verbonden met de familie van

Cor Van Daele   07/02

Urbain Claeys   11/02

AANDACHT VOOR ARMEN ... EEN BELANGRIJKE GELOOFSOPDRACHT.

Je komt die prachtige Sint-Pauluskerk binnen. Je wordt overweldigd door barokke uitstraling, paukenslag en koorwerk. Diamanten en briljanten schitteren in de schatkamer. Je komt ogen tekort.

Maar nooit heb ik meegemaakt dat iemand vroeg:
"waar is de offerblok voor de armen?"

En toch, hij is er wel: *'voor het zuivel'*.

Stevig ingemetseld in een pilaar als om nooit te vergeten.

Een verwijzing naar de hongercrisis zoals die in de jaren 1845-1847 in Vlaanderen duizenden slachtoffers had gemaakt en die weer opdoemde eind 1917 tijdens de eerste Wereldoorlog. Melk voor kinderen.

Een curiosum in onze kerk.

Hoe neemt deze gemeenschap anno 2017 haar verantwoordelijkheid op terwijl haar kerk en bezit rijkdom uitstraalt, ver van de problematiek der armen?

DIAKONALE OPDRACHT VAN EEN GELOOFGEMEENSCHAP

De drie basistaken van een parochiegemeenschap zijn:

- *Gemeenschap vormen vanuit het visioen van Christus*
- *Zijn Woord beluisteren, verinnerlijken, delen en waar maken*
- *De werken van barmhartigheid daad-werkelijk maken.*

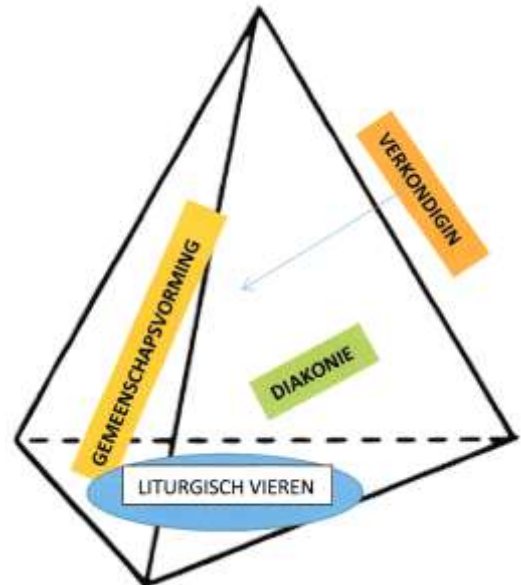
Het fundament van dit kerkzijn is: *Zijn eucharistische aanwezigheid, zichtbaar in liturgie.*

Dat is de inspirerende bron en ontmoetingsplaats bij uitstek.

Doorheen de jaren mag ik getuige zijn van een groeiende aandacht in onze gemeenschap rond die derde basistaak.

Groeiend besef...

- St.-Vincentiusgroep werkt aan coördinatie binnen de parochie.
- CAW in de Rodestraat ontmoet meer dan honderd Vlaamse gezinnen en alleenstaanden, begeleidt velen, sommigen ook met hun persoonlijke budget.
- In samenwerking met de parochie worden maandelijks vele honderden warme maaltijden verschaft aan hen die zonder deze hulp, verstoken zouden blijven van gezonde voeding.
- St.-Vincentius ondersteunt' Onthaal St.-Antonius' omdat niet elke parochie voedsel- en kledingbedeling moet behartigen.
- Sommigen van ons doen klusjeswerk in de Overzet, een project van De Loodsen, waar vrouwen en kinderen in nood een tijdelijk onderkomen en begeleiding vinden.
- Het grootste deel van de omhalingen op hoogdagen ging naar Syrische vluchtelingen, rampgebieden, projecten van Caritas internationaal, Welzijnszorg en Broederlijk Delen.
- Reeds jarenlang ondersteunt de Nocturne, als een schitterend project van Sint-Paulus tegen armoede, de vele vrijwilligers en hun initiatieven.
- Toen we samen met onze zusterparochie Sint-Joris onderzochten waar de grootste nood in Antwerpen te vinden was, zijn we gestoten op die vele moeders met kinderen, mensen zonder papieren, zonder perspectief van terugkeer, zonder enige vorm van tegemoetkoming en hoop op wettig verblijf. Zo ontstond: 'Parochie Sociaal'

En telkens worden we in echte ontmoetingen geconfronteerd met harde feiten.

Hoe vele armen ook werken om het hoofd boven water te houden, slechts weinigen zijn in staat om morgen een stap verder te zetten dan vandaag. Het is vaak overleven zonder enig perspectief.

Je leert het af om zoals de 'buitenwereld' het doet, de schuld in hun schoenen te schuiven.

Je leert, heel langzaam, hun binnenste kant ontdekken.

Je ziet ze elke maand een jaartje ouder worden, de dakloze wat meer vergrond en verzielt. Je ziet hun bezorgdheid voor kinderen en hoe ze met elkaar delen en hunkeren naar wat vriendschap. En telkens daagt er weer iets op dat elke hoop in de wind slaat. Je voelt hun vernedering. Hoe ze lijden onder onbegrip.

Op een dag kijk je in je eigen spiegel...

Wie echt armen ontvangt, ontmoet, bezoekt, worstelt aanvankelijk met dat zwelgend gevoel omtrent onmogelijke levensomstandigheden. Het houdt je de hele dag bezig want je vergelijkt met je eigen levenssituatie.

Wie door deze fase gaat, ontdekt dat hij van de meest getekende mensen zelf de meest vernieuwende inzichten krijgt omtrent hun genegeerd zijn in deze maatschappij, sommigen "illegaal" genoemd. Wie hen echt ontmoet, vertrouwen heeft gekregen, gefantaseerde maar ook echte verhalen heeft beluisterd, komt tot het besef dat velen nooit uit de miserie zullen raken, nooit kunnen delen in de kansen op een beter leven.

In Parochie Sociaal ontmoeten we wekelijks een dertigtal mensen, vooral moeders zonder papieren. Dat betekent zonder inkomen, zonder ocmw, zonder kindergeld, zonder recht op huisvesting, op werk, elektriciteit, water. Negenhonderd ontmoetingen en confrontaties in 2017. Soms konden we hen verwijzen naar juiste juridische of medische ondersteuning of naar hulpverlenende diensten. Dank zij de steun en giften van velen, van de Nocturne, konden, we meer dan 30.000 Euro onder hen verdelen voor scholing, energie, huishuur, bevalling, medische kosten.

Een geweldige som maar gedeeld door het aantal ontmoetingen betekent dit 34 Euro voor 12 maanden. En toch zijn ze dankbaar, vooral voor het luisteren en het respect. Nu eerst beseffen we dat omwille van de zorg en de liefde voor hun kroost, moeders (want veel mannen zijn verdwenen), in de promiscuïteit worden gestort als enige uitweg om huishuur, schoolgeld, energieonkosten, deurwaardersbeslag af te betalen. Een mens zonder papieren is immers geen mens meer met rechten want hij bestaat eigenlijk niet.

Een verhaal, gecheckt en gevolgd

' De familie N... is in 2011 naar België gevlucht om aan de gevolgen van een bloedvete te ontsnappen. Bij een eventuele terugkeer naar Albanië loopt de vader gevaar om vermoord te worden en de minderjarige dochters riskeren in de prostitutie te worden gedwongen. Door getuige te zijn van de moord aan zijn broer in 2000 is de vader zwaar getraumatiseerd en niet in staat om met andere mensen te communiceren. Het gezin maakt nu een (water-)kans op een verblijfsvergunning in België. Maar de procedure kost 805 euro en heeft bovendien 200 euro voor de teruggave van hun Albanese paspoorten moeten betalen. Zo zoeken we 1005 euro...'

En het pakt je ...

Ontdekken wie deze mensen zijn en hoe ze ernaar hunkeren lief te hebben met hun eigen hartelijkheid en warmte. En hoe ze, ondanks alles wat ze zelf ontberen, toch oog hebben voor een ander....

Dat grijpt je aan.

Je ontdekt dat in je eigen omgeving het individualisme veel afstandelijker maakt.

Wie dat ziet gaat anders om met zijn eigen geluk.

Maar weet wel, het vraagt tijd, aandacht, vertrouwen, mens zijn.

Wie hen echt ontmoet, beseft hoeveel ze ons te leren hebben.

Of zoals de dichter het verwoordde:

“ Zei de grote hand tot de kleine:
Hé kleine hand, ik heb je nodig
want jij hebt mij gegrepen”.

pastoor Paul Scheelen

AUGURI

SLOTTENTOONSTELLING IN ROME 800 JAAR DOMINICANEN

Tot 24 januari liep in Rome een tentoonstelling met werken van Kris Martin. De tentoonstelling met als titel 'Auguri' was een initiatief van de Orde van de Dominicanen. Ze vormde het sluitstuk van een herdenkingsjaar ter gelegenheid van het 800-jarig bestaan van de kloosterorde.

Kris Martin, een Vlaamse kunstenaar met internationale faam, kreeg de eer om enkele van zijn meest representatieve werken tentoon te stellen in een unieke locatie: de Santa Sabinakerk en de aanpalende tuin.

Op de Aventijn, een van de zeven heuvels van Rome, staat de eeuwenoude Basilica di Santa Sabina met bijhorend klooster. Sinds de kerk in 1219 door paus Honorius III werd geschonken aan Domenico di

Guzman, is hier de hoofdzetel gevestigd van de Orde der Dominicanen.

Deze unieke locatie vormde het decor voor een tentoonstelling met hedendaagse kunstwerken van de Vlaamse kunstenaar Kris Martin (°1972). "Dat de Dominicanen hun 800-jarig bestaan vierden met een kunsttentoonstelling hoefde niet te verwonderen", aldus het hoofd van de Orde, Bruno Cadoré. "We hebben altijd al een sterke band gehad met artistieke expressie". Het zal inderdaad geen toeval zijn dat de bekende renaissanceschilder Fra Angelico een Dominicaan is. Geen toeval ook dat de befaamde architect Le Corbusier de plannen tekende voor het Dominicanenklooster in Abresle (Frankrijk) of dat Henri Matisse een kapel ontwierp voor het Dominicanenklooster in Vence. Het is in die illustere voetsporen dat Kris Martin optrad. De tentoonstelling 'Auguri' was nog maar eens een bevestiging van de internationale erkenning voor zijn werk. Kris Martin, architect van opleiding, wist al vrij vroeg dat kunstenaar worden zijn roeping was. Gestaag timmerde hij aan de weg en al vrij vroeg in zijn carrière werd zijn talent opgemerkt door internationale kunstkenners. Het leverde

hem tentoonstellingen op in gerenommeerde kunststeden als London, Berlijn, New York en San Francisco. Voor de tentoonstelling in Rome kreeg Kris Martin alle vrijheid om zelf een keuze te maken uit zijn inmiddels omvangrijke oeuvre. Hij selecteerde dertien van zijn meest representatieve werken.

Eén ervan is zijn bewerking van de klassieke, monumentale Laocoöngroep, maar dan zonder de slangen die zich om de protagonisten worstelen. Het beeld kreeg een centrale plaats in de Santa Sabina. De Laocoöngroep, is een marmeren beeldengroep uit 40 - 20 v.Chr. die in 1506 werd gevonden in een wijngaard in Rome. De Laocoöngroep staat nu in de Vaticaanse musea en is één van de pronkstukken van de collectie.

Het verhaal achter deze afbeelding is dat de Trojaanse priester Laocoön de

Trojanen wilde waarschuwen om het paard van Troje niet binnen te halen. Volgens de overlevering werden de priester en zijn zoons vervolgens gewurgd door slangen van Poseidon. Uitgebeeld wordt het moment waarop Laocoön en zijn zoons gewurgd worden door twee slangen die gestuurd zijn door Poseidon.

Eén blikvanger, ook letterlijk, was het werk Altar, dat opgesteld stond in de naast de kerk gelegen Giardino degli Aranci, een tuin vol sinaasappelbomen die als een balkon boven de stad Rome uittorent. Altar is een stalen kopie van het kader van het iconische schilderij van het 'Lam Gods' uit de Gentse Sint-Baafskathedraal. Als je door het kunstwerk keek, kreeg je een uniek zicht op de Sint-Pieterskerk in Vaticaanstad.

Walter Geluyckens

DE BRAND VAN 1968 DOOR DE OGEN VAN EEN AANWEZIGE.

Bij De Slegte heb ik een mooi boek voor een mooi prijsje op de kop weten te tikken: 'Mijn Stenen Hart', mooie verhalen/poëzie en tekeningen/afbeeldingen van schilderijen van de oude binnenstad maar vooral van Sint-Paulus. Hierbij het verslag van de nacht geplaatst zoals in het boek geschreven door Bert Peleman.

Jeannette Koops

Uit niets bleek dat een brand die omstreeks 22.00 uur ontstaan was op de tweede verdieping van een huis in de Nossestraat zo'n gigantische gevolgen zou hebben. Deze brand was waarschijnlijk te wijten aan de ontploffing van een butaangasfles. Men dacht de brand onder controle te hebben, maar even na middernacht laaide het vuur terug op, aangewakkerd door een snerpande wind die vlammen hoog deed oplaaien.

Ondertussen zat op linkeroever de familie Peleman vanuit hun flat op de zevende verdieping nog even voor het raam te genieten van het schouwspel van de nachtelijke storm en de lichten van de stad aan de overkant. Plots werd de aandacht gewekt door een rossige vuurgloed ergens boven de oude stad. Dankzij een verrekijker werd het Bert Peleman snel duidelijk dat vlak bij de Sint-Pauluskerk een felle brand woedde die een directe bedreiging vormde voor de kerk. Samen met zijn zoon sprong hij in de auto op weg naar de andere oever. Vanaf nu laten we Bert Peleman (een letterkundige uit die jaren) aan het woord.

"Wat we in de nacht van dinsdag op woensdag te Antwerpen rond en in de Sint-Pauluskerk beleefden, zal ons onuitwisbaar bijblijven als een apocalyptische ervaring.

Wij waren reeds om 1 uur (woensdagmorgen) op de plaats van de ramp. Niets liet op dat ogenblik de omvang voorzien van de latere katastroof.

Ogenschijnlijk bleek inderdaad op dit tijdstip de kerk zelf niet aangetast en scheen de brand, die in alle hevigheid woedde, zich uitsluitend te beperken tot het nevengebouw van het vroegere Dominikanenklooster. Bovendien stond de wind althans voor de kerk gunstig, zodat de vlammen net de andere kant uitgingen van het eigenlijke kerkgebouw.

De taktiek van de pompiers bestond in dit stadium dan ook in het 'afschermen' van het brandend gebouw en de Sint-Pauluskerk. Maar dit noodzakelijk manoeuvre veroorzaakte evenwel de eerste

ernstige waterschade in een nevenpand van de kerk evenals in een der zijkapellen.

Van dit ogenblik af stond het voor de nog steeds schaarse 'vrijwilligers' vast dat, zowel in de nevenpanden als in de zijbeuken en in de hoofdbeuk in de allereerste plaats de schilderijen en verplaatsbare beelden dienden te worden gered.

Alhoewel met amper een tiental mannelijke redders, bleek op verbluffende wijze, zoals dit alleen in uren van grote rampen mogelijk schijnt te zijn, de macht en de fanatische wil om te redden wat nog te redden viel. Reeds bij de eerste verbeterde poging om de schilderijen in het zijpand af te haken werd de 'voorlopige' onmacht van de redders duidelijk bij gebrek aan geschikt materieel en het beslist muurvast gehaakt zitten van de reusachtige schilderijen. Met ontgoocheling en wanhoop haast stelden wij vast, dat de meeste schilderijen onderaan vastgevezen zaten met zware haken die bovendien diep in de stenen zaten geklemd. Bij gebrek aan breekijzers, koevoeten of om het even welke zware ijzeren stand werd de onmacht die ons overviel des te groter. Maar toen zagen we het gebeuren, dat een dokwerker, die uit een der naburige cafeetjes de kerk was komen binnenstormen, met

blote hand en de kracht van een leeuw een der zware schilderijen letterlijk van de wand rukte en het kunstwerk totaal onbeschadigd op zijn forse schouder de kerk uitdroeg. Een van onze medehelpers had intussen naast een kachel in de kerk een stooftaak ontdekt. Een ander vond in een hoek van een zijkapel een puntig stuk ijzer. Vanop een paar omgekeerde, in mekaar geschoven kerkstoelen (want ook een ladder bleek niet beschikbaar) verliep daarop de reddingsoperatie in het zijpand op een verbazend snelle wijze." Niet minder vlug echter was inmiddels het vuur van het aanpalende gebouw overgeslagen naar de zijbeuk van de kerk. Er moest nu onverwijld een aanvang worden gemaakt met het afhaken en redden van de kunstschaten uit de grote zijbeuken met o.m. een onschatbare

Rubens naast de 'Vijftien mysteries van de Rozenkrans' die reeds gedeeltelijk door waterdoorsijpeling waren aangetast. Wat hier door een verbeterde ploeg vrijwilligers op levensgevaar af werd gepresteerd, is gewoon met geen pen te beschrijven. Het was ongelooflijk. Het was prachtig. Tientallen mannen (intussen was het aantal fel aangegroeid), arbeiders, bedienden en studenten, gelovig of niet, stonden schouder aan schouder met dezelfde wil: redden! Buiten trachtte intussen de brandweer met man en macht de vuurpoel in te dammen en de politie van haar kant had de buurt afgegrensd.

We willen niemand onrecht aandoen en zeiden het al, al die mensen leverden prachtig werk. Toch stellen we er prijs op hier 'eervol' te vermelden de h. Jean Nellens uit Borgerhout en de waarachtige 'stuntman' de h. Jean Steeman uit Appel bij Dendermonde, die praktisch onder hun tweetjes, beschermd en geholpen evenwel door een flinke ploeg medewerkers, de indrukwekkende reeks van de 'Vijftien Mysteries van de Rozenkrans' afhaakten en in veiligheid brachten.

Hoe gevaarlijk deze taak wel was bleek uit het feit dat de h. Nellens op een gegeven ogenblik, bij gebrek aan enig houvast van boven op de ladder naar beneden stortte; gelukkig kwam hij terecht op de hoofden en de schouders van het stevige groepje onderaan de ladder en bleef alles dus beperkt tot een moment van emotie te meer.

Wie de reddingswerken in de Sint-Pauluskerk van dichtbij heeft meegemaakt, kan nu nog steeds niet begrijpen dat, bij de halsbrekende toeren die soms werden uitgehaald, geen slachtoffers zijn gevallen. Zo mogelijk nog gewaagder en adembenemender waren de prestaties van een jonge, baardige zeeman, die aanvankelijk zichtbaar 'onder invloed' de kerk kwam binnengelaveerd en het uitschreeuwde dat hij desnoods 'voor Rubens zijn leven wilde riskeren'. Hij eiste bovendien met een niet aflatende halsstarrigheid de meest gevaarlijke karweien voor zich op.

Niemand slaagde er in de naam van deze (over)moedige kerel te weten te komen. Zijn snedige Engelse uitspraken mogen hem alleszins als een volwassen 'zeeman van geen stormen vervaard' laten prijzen. Wat deze even later als bij toverslag ontzuurde vrijwilliger, samen met de reeds geciteerde Jean Steeman, aan reddende waaghalzerij uithaalde, grenst gewoon aan het ongelooflijke.

Even ongelooflijk was echter het feit dat zich rond twee uur in de morgen een soort 'internationale hulpbrigade' had gevormd, samengesteld uit een allegaartje van vurige Vlaamse dokwerkers, Spanjaarden, Marokkanen, Grieken, Turken, een Noor, een Rus en al wat leeft en beweegt in het nachtelijke kosmopoliete Antwerpse havenkwartier.

Waar op het eerste gezicht een dergelijk gezelschap veeleer tot wantrouwen temt, bleek na enkele minuten reeds dat hier een onschatbare reddingsploeg aan het werk ging, die niet alleen schilderijen maar ook tapijten, vaandels, kazuifels en allerlei andere kunstschaten naar buiten sleurde. Niemand scheen daarbij ook maar enige bekoring te ondervinden om van de gelegenheid te profiteren! Ook dat was een bijzonder hartverheugende ervaring."

"Toen praktisch alle belangrijke schilderijen, ingelijst, of uit hun lijst gesneden, in veiligheid waren gebracht, werd door ons, in verstandhouding met hun conservator Baudoin, beslist over te gaan tot

de laatste fase van de reddingsoperatie, met name het weghalen der kostbare houten beelden, die de voorzijden van de biechtstoelen sierden.

Graag ook hier ere wie ere toekomst en dan vernoemen wij vooral de Antwerpse politie. Prachtig werk heeft zij geleverd.

Angstaanjagend maar tezelfdertijd aangrijpend was het te zien hoe een groep forse agenten omstreeks drie uur in de nacht onder een knetterende vonkenregen van brandende houtstukken, die onafgebroken uit het hoofdgewelf neerstortten, wegholden met de van bluswater druipende biechtstoelen.

Tussen vier en vijf uur begon dan het grote drama: het hele dak van de Sint-Pauluskerk stond in vuur en vlam.

Waar tot op het laatste ogenblik het dak van het hoogkoor van het vuur gevrijwaard was gebleven, schoot nu ook dit laatste in brand. In allerijl werd door een stoutmoedige groep redders andermaal inclusief de reeds geciteerde 'ontembaren', het reusachtige schilderij boven het hoofdaltaar uit zijn inlijsting gesneden en allerlei zilveren kandelaars buiten gedragen.

Van zijn kant rukte een groep van zowat vijftig soldaten het hoogkoor binnen en begon ongenadig met het afbreken en het uiteenrukken van het anders tot volledige ondergang gedoemde prachtige kerkgestoelte. Vooral de vele rijke, barokke zuiltjes konden aldus op het nippertje worden gered evenals een belangrijke reeks historische processievaandels waarmee in een spookachtige optocht uit de nu volop brandende kerk werd gevlucht.

Met deze macabere optocht besloten de reddingswerken in wat eens een de heerlijkste kerken was van ons land.

Toen daarop, het was intussen 5 uur 's ochtends, met donderend geraas het hoofddak van de kerk instortte, was het of in deze helse val eveneens het machtige orgel werd meegesleurd.

Diep ontroerd stonden honderden mensen in een verbijsterende Sint-Pauluskerk toe te kijken. Wij zelf dachten in deze ogenblikken terug aan het vele wat, goddank, werd gered, maar niet minder aan al dat mooie al dat prachtige dat onherroepelijk en voorgoed verloren was gegaan.

En in het morgenlijk uur was het plots als hoorden wij de vele choralen hoogdagmissen van Mozart, Haydn, Bach en Beethoven, die we hier zo menigmaal in beroering haast hadden beluisterd.

Weergekeerd zagen we vanop de linker Scheldeoever dat de 'stad aan de stroom' haast wonder boven wonder, haar uiterlijke silhouet had bewaard en, alle vuur ten spijt, Sint-Paulus' kerktoren rechtop was blijven staan!"

Muziek in Sint-Paulus

Maart 2017

Op **zondag 5 maart** is blokfluitvirtuoos Geert Van Gele tijdens de solistenmis te gast. Bij de orkestmis van kerstdag 2016 kon u Geert al beluisteren in Sint-Paulus. Hij tekende mee verantwoordelijk voor het pastorale karakter van de Messe de Minuit van M.A. Charpentier. Geert Van Gele is al meer dan 3 decennia een meester op de blokfluit. Nog tijdens zijn

conversatoriumjaren richtte hij mee het wereldberoemde Flanders Recorder Quartet op.

Meer dan tien jaar lang concerteerde hij met dit ensemble en realiseerde er vele CDopnames mee. Sinds 1995 zet hij in op een solocarrière en startte met nieuwe, boeiende ensembles: Sospiri Ardenti – waarmee hij geënceneerde barokmuziek brengt – en Quadrivium (www.quadrivium.net) waarmee Middeleeuws repertoire wordt uitgevoerd.

In 2009 richtte Geert een eigen platenlabel op: Kattenberg Recordings (kattenberg.net).

Op het label zijn een aantal pareltjes te vinden, niet in het minst de laatste 2 releases: Op 'Musical Passages: Flemings in Spain' combineert Quadrivium, samen met tenor Jan Van Elsacker, prachtige muziek van o.a. Ockeghem en Agricola met composities van Janpieter Biesemans. In november 2016 verscheen op het label een bijzondere uitvoering van J.S.

Bachs 'Goldbergvariaties' in een bewerking voor blokfluit en klavecimbel, met Geert Van Gele en Ludmilla Tschakalova.

De CD's zijn niet alleen een lust voor het oor, ze zien er ook prachtig uit, zijn zeer verzorgd uitgegeven. In 2015 ontving Geert de carrièreprijs Gouden Label van Klassiek Centraal.

Het programma dat titularis-organist Nicolas De Troyer en Geert van Gele hebben samengesteld voor de solistenmis van 5 maart is bijzonder boeiend, een mooie mix van bekende en minder bekende (maar ongetwijfeld prachtige) muziek. De viering wordt voorgegaan door pastoor Paul Scheelen

Voor de mis: Sybrandus Van Noordt (1659-1705): Sonata in a

Intrede: Georg Friedrich Haendel (1685-1759): uit sonate voor blokfluit en orgel in F HWV 369: I. Largo- II. Allegro

Tussen de lezingen: Georg Friedrich Haendel: uit sonate voor blokfluit en orgel in F HWV 369: III. Siciliano- IV. Allegro

Voor het evangelie: Giovanni Battista Sammartini (1700-1775): uit sonate in F: I. Andante

Offerande (orgel solo): Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621): Pavana Lachrymae

Communie: Nicola Matteis (1670-1714): Prelude in a

Slot: J.S. Bach: (1685-1750): Sonate in a BWV 1020: I. Allegro

Op **zondag 19 maart** nodigt Nicolas De Troyer één van Vlaanderens topsopranen uit voor de vierde solistenmis van 2017: Astrid Stockman. Beide musici hebben al vaker in recital met elkaar gewerkt.

In de voorbije twee seizoenen schitterde Astrid als Marzeline in het bijzondere Fidelio project (naar Beethovens opera) van Muziektheaterensemble Walpurgis. Dat deed ze in verschillende Europese landen.

Astrid (° 1987) behaalde in 2012 haar masterdiploma zang, magna cum laude, aan het Lemmensinstituut te Leuven.

Zij was soliste in verschillende grote oratoriumwerken van J.S. Bach, Mozart, Fauré, Händel, Mendelssohn, Liszt, Vivaldi en werkte hierbij samen met dirigenten als Edmond Saveniers, Kurt Bikkembergs, Walter Proost, Nicolas Achten, Johan Van Bouwelen, Luc Anthonis, Dirk De Nef en Marc-Michaël De Smet.

Op de operabühne vertolkte ze rollen als Suor Angelica (Il Trittico – Puccini), Venus (Venus & Adonis – Blow), Belinda (Dido & Aeneas – Purcell) en Donna Elvira

(Don Giovanni – Mozart) en werkte ze samen met Muziektheater Transparant, Muziektheater LOD en Laika.

In binnen- en buitenland was ze reeds te bewonderen op grote podia en festivals, zoals de Operadagen Rotterdam (Nederland), De Roma, De Hallen van Schaarbeek, AMUZ, ILT-Festival (Denemarken), Concertgebouw Brugge, DeSingel, Cultura Nova (Nederland), Zeeland Nazomerfestival (Nederland), Le Volcan (Frankrijk), Le Channel (Frankrijk) enz...

Verder verleent ze ook haar medewerking aan het ensemble Psallentes (o.l.v. Hendrik Vanden Abeele), dat zich concentreert op het bestuderen en uitvoeren van gregoriaanse muziek. Als soliste is ze vast verbonden aan Het Antwerps Barokorkest (o.l.v. Emmanuel Van Kerckhoven), en zingt ze op regelmatige basis concerten met het European Philharmonic Orchestra (o.l.v. Walter Proost).

Op 19 maart luisteren we naar het prachtige 'Ave Maria' van Giulio Caccini, 'Priez pour paix' van Francis Poulenc, 'Salve Regina' van Nino Rota en uittreksels uit een cantate van J.S. Bach.

De viering wordt voorgedaan door E.H. Louis Soetewey.

Op **zondagen 12 en 26 maart** verguldt Nicolas De Troyer de liefhebbers van prachtige orgelmuziek binnen het kader van de orgelmis.

Orgelmis 12 maart 2017 - met vervangend organist Frank Debaecker
Muziek bij het stralend licht van Christus' gedaanteverandering (evangelielezing van de dag)

Intrede:

Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621): Echo Fantasia

Tussenzang:

Gottlieb Muffat (1690-1770): Kyrie

Voor evangelie:

Gottlieb Muffat (1690-1770): Aria sub Elevatione- Variatio prima

Offertorium:

Gottlieb Muffat (1690-1770): Aria sub Elevatione- Variatio secunda en Variatio tertia

Communie:

Enrico Pasini (1961): Cantabile nr. 4

Slot:

Jaak-Nikolaas Lemmens (1823-1881): Fanfare in D

Orgelmis 26 maart 2017 - met titularis-organist Nicolas De Troyer

Zondag laetare

Intrede:

J.S. Bach (1685-1750): Fantasia in la klein BWV 904

Tussenzang:

Hugo Distler (1908-1942): Spielstück in fa groot (uit 30 Spielstücke)

Voor evangelie:

François Couperin (1668-1733): duo sur les tierces

Offertorium:

Matthias Weckmann (1616-1674): Gott sei gelobet und gebenedeiet

Communie:

Dietrich Buxtehude (1637-1707): Passacaglia in re klein

Slot:

J.S. Bach: Toccata in re klein BWV 538

Op 12 en 26 maart wordt de viering voorgegaan door Pastoor Paul Scheelen.
Predicatie door Annemie Luyten op 12 maart.

EEN ZOEKTOCHT...

Op het aquarel van Samuel Read (interieur van de Sint-Pauluskerk) in de schatkamer staat rechts een schilderij afgebeeld dat we nog niet konden thuisbrengen. Op het schilderij staat een verrijzenistaferaal. Het is dus altijd een beetje spannend om uit te zoeken waar dit schilderij zich nu zou bevinden.

Opzoekwerk bracht me bij de Abdij van Grimbergen.

Vorige week kwam pastoor Johan Goossens van de Abdij van Grimbergen op bezoek om naar ons aquarel te kijken.

Het idee dat het schilderij van Godfried Maes (Antwerpen 1649-1700) zou zijn klopt (helaas) niet.

Leerlingen van Godfried Maes waren Willem Ignatius Kerricx, Matheus Neckens, Anthonie du Pré, Dominicus Smouts en Jacob Sucquet.

Jacob Sucquet was een schilder-dominicaan van het Sint-Paulusklooster, Antwerpen.

Pater Johan had geen spijt van zijn bezoek aan onze kerk. Hierbij een artikel uit de krant.

Walter Geluykens

PASTOOR DRIFTIG OP ZOEK NAAR INFO ÉN FOTO'S VERLOREN GEGANE 17DE-EEUWSE WERKEN

Mysterie rond verbrande schilderijen

Pastoor Johan Goossens toont in de Basiliek van Grimbergen de hoek waar twee schilderijen door een brand vernield zijn. - Foto Lukas

Twee schilderijen die verloren gingen bij een zware brand in de abdijkerk laten pastoor Johan Goossens niet los. Hij is al een hele poos aan het neuzen maar komt geen stap dicht. "Het gaat om twee waardevolle 17de-eeuwse schilderijen die volledig vernield werden en waar ik nauwelijks informatie over vind." Hij roept nu de hulp in van onze lezers.

DIMITRI BERLANGER

De bal ging aan het rollen na een vraag vanuit de Sint-Pauluskerk in Antwerpen. "Daar was men op een schilderij van een binnenzicht van de kerk gebotst van 200 jaar oud. Er is op te zien hoe de kerk er toen uitzag, en het valt ook op dat er vandaag heel wat zaken ontbreken. Onder meer een schilderij waarvan zij vermoeden dat het zich in Grimbergen bevond." Een korte maar hevige brand in de abdijkerk vernielde het betreffende schilderij echter in 1993 samen met nog een

ander werk. "Ook twee beelden van de biechtstoel werden toen beschadigd, maar konden gerestaureerd worden."

Omdat er zo weinig over de schilderijen te vinden is, beet pastoor Johan zich vast in de materie. "In de archieven heb ik amper twee foto's van de schilderijen gevonden, van slechte kwaliteit dan nog. Een keer is het schilderij te zien op de hoes van een album van het Gregoriaans koor en er is één andere zwart-wit foto. En dat terwijl er van onze kerk ontelbare foto's bestaan. Echt merkwaardig. Omdat er nauwelijks iets over te vinden is, wil ik het des te meer achterhalen."

Leerlingen van Rubens
Vast staat dat de schilderijen al in de kerk hangen sinds 1700 à 1720. "De abdijkerk zoals ze nu is werd in die periode namelijk voltooid. Het ene schilderij is 'De verrijzenis van Christus' van Godfried Maes en het andere 'De aankondiging' van Theodoor van Loon. Dat waren beide leerlingen van Rubens. Zij hadden uiteraard niet dezelfde bekendheid, maar maakten in opdracht schilderijen voor barokke kerken. Maar verder dan die basisinfo ben ik nog niet geraakt."

Intussen blijkt ook dat er geen verband is met de Sint-Pauluskerk.

"Mogelijk zijn ze van dezelfde school maar ons schilderij was veel groter. Ik ga mij nu verder verdiepen in de archieven van het Museum voor Schone Kunsten en het Rubenanium (studiecentrum gespecialiseerd in de kunst van de late middeleeuwen, red.) om er toch wat meer over te weten te komen.

Op de plaats waar de schilderijen in de abdijkerk hingen hangt sindsdien één enkel schilderij in bruikleen van het Museum voor Schone kunsten.

Goossens wil de hulp inroepen van onze lezers om toch wat meer te weten te komen over de verbrande schilderijen. "Ik zou een oproep willen doen. Wie info of foto's van de schilderijen heeft: laat mij iets weten."

PAROCHIALE COÖRDINATIEKALENDER

MAART

Wo	01	19.00u	Aswoensdag – Aswijding en oplegging
Do	02	18.00u	Algemene Vergadering “Venerabelkapel”
Zo	05	10.30u	1 ^e zondag vasten: Solistenmis (instrumentaal)
Ma	06	14.00u	Dagelijks Bestuur – Muziekkapel
Zo	12	10.30u 12.00u	2 ^e zondag vasten: Orgelmis Dooptviering Victor Joosen Urban Trail
Za	18	12.00u	Huwelijksviering–Mitchell Selie & Sita Vanbinst
Zo	19	10.30u	3 ^e zondag vasten: Solistenmis – (Vocaal)
Di	21	18.00u	“Nacht van de geschiedenis” Samenwerking Davidsfonds
Do	23	10.00u	Studium Generale
Zo	26	10.30u	4 ^e zondag vasten: Orgelmis
Ma	27	20.00u	Algemene Vergadering – Muziekkapel
Di	28	19.30u	Ouders Eerste Communie
Wo	28	14.30u	Algemene vergadering Sint-Paulusvrienden

APRIL

Zo	02	10.30u	5 ^o zondag van de vasten – orgelmis
Ma	03	14.00u	Dagelijks Bestuur muziekkapel
Za	08	11.00u	Doopt: Amaury Danckaert
Zo	09	10.30u	Palmzondag – Eucharistieviering mmv. “Schola Gregoriana Cantabo”
Do	13	19.00u	Witte Donderdag – Avonddienst
Vr	14	15.00u	Goede Vrijdag – Kruisweg en Kruisverering
Zo	16	10.30u	Pasen – Orkestmis met kindernevendienst
Zo	23	10.30u 12.00u	Beloken Pasen- Orgelmis Doopt: Tristan Van de Mosselaer Erfgoeddag
Wo	26	14.00u	Kerkraad en verkiezingen
Za	29	14.00u	Huwelijksviering Kevin en Kristien
Zo	30	10.30u 12.00u	Solistenmis (instrumentaal) Doopt: Arthur Daneels